

التهاب آپاندیس (آپاندیسیت)

آپاندیس چیست؟

آپاندیس یک لوله کوچک و باریک است که به ابتدای روده بزرگ متصل می‌شود و در قسمت پایین و راست شکم قرار دارد. گاهی این عضو دچار التهاب و عفونت می‌شود که به آن آپاندیسیت می‌گویند. آپاندیسیت یک اورژانس پزشکی محسوب می‌شود و معمولاً نیاز به درمان سریع دارد.

علت ایجاد آپاندیسیت

آپاندیسیت زمانی ایجاد می‌شود که مسیر داخل آپاندیس مسدود شود. این انسداد باعث تجمع باکتری‌ها و در نهایت التهاب و عفونت می‌شود. علل شایع شامل:

- تجمع مدفوع سفت در دهانه آپاندیس
 - عفونت‌های گوارشی
 - تورم بافت لنفاوی در روده
 - وجود جسم خارجی یا به ندرت تومور
- اگر درمان انجام نشود، ممکن است آپاندیس پاره شود و عفونت در شکم پخش گردد.

علائم و نشانه‌ها

علائم ممکن است در افراد مختلف متفاوت باشد، اما شایع‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

- درد شکم که اغلب از اطراف ناف شروع شده و سپس به سمت راست پایین شکم منتقل می‌شود.
- تشدید درد هنگام راه رفتن، سرفه یا حرکت
- تهوع و استفراغ
- بی‌اشتهایی
- تب خفیف
- یبوست یا اسهال
- نفخ شکم
- حساسیت شدید شکم هنگام لمس

در کودکان، سالمندان و زنان باردار ممکن است علائم کمی متفاوت باشد.

چه زمانی باید فوراً به پزشک مراجعه کرد؟

در صورت مشاهده هر یک از موارد زیر باید بلافاصله به مرکز درمانی مراجعه کنید:

- درد شدید یا رو به افزایش شکم
- تب همراه با درد شکم
- تهوع و استفراغ مداوم
- سفت شدن شکم
- ناتوانی در حرکت به علت درد
- بی‌حالی شدید

تا زمان مراجعه به پزشک:

- از مصرف مسکن قوی بدون تجویز پزشک خودداری کنید.
- از مصرف مایعات یا تنقیه استفاده نکنید.
- از خوردن غذا یا نوشیدنی زیاد خودداری کنید.

تشخیص بیماری

پزشک برای تشخیص آپاندیسیت اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- گرفتن شرح حال از بیمار
- معاینه شکم
- آزمایش خون برای بررسی عفونت
- آزمایش ادرار
- سونوگرافی شکم
- در برخی موارد سی‌تی اسکن

بیمارستان امام هادی (ع) فراشبند

تهیه کننده: واحد آموزش

نایب‌کننده: دکتر خسروی

(متخصص جراح عمومی)

تاریخ تهیه: زمستان ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: زمستان ۱۴۰۸

منبع:

1. Hinkle JL, Cheever KH. **Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing**. 15th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2021.
2. Ignatavicius DD, Workman ML, Rebar CR. **Medical-Surgical Nursing: Concepts for Interprofessional Collaborative Care**. 10th ed. St. Louis: Elsevier; 2021.

کد: OR-PM-157-02

تغذیه بعد از عمل

- مصرف مایعات کافی
- غذاهای سبک مانند سوپ، برنج، ماست و غذاهای کم‌چرب
- پرهیز از غذاهای چرب و سنگین در روزهای اول
- مصرف میوه و سبزیجات برای جلوگیری از یبوست

علائمی که بعد از عمل نیاز به مراجعه به پزشک دارند:

در صورت مشاهده موارد زیر باید سریعاً به پزشک مراجعه کنید:

- تب
- قرمزی، تورم یا ترشح از محل زخم
- درد شدید شکم
- استفراغ مداوم
- باز شدن بخیه‌ها
- عدم بهبود یا بدتر شدن وضعیت عمومی

پیشگیری

- روش قطعی برای پیشگیری از آپاندیسیت وجود ندارد، اما رعایت موارد زیر می‌تواند کمک‌کننده باشد:
- مصرف غذاهای فیبردار (میوه، سبزیجات، غلات کامل)
 - نوشیدن آب کافی
 - داشتن فعالیت بدنی مناسب

روش درمان

۱. جراحی (آپاندکتومی)

در بیشتر موارد درمان اصلی برداشتن آپاندیس با جراحی است. این جراحی به دو روش انجام می‌شود:

- جراحی لاپاراسکوپی (با چند برش کوچک)
- جراحی باز

جراحی معمولاً ایمن است و بیشتر بیماران به خوبی بهبود پیدا می‌کنند.

۲. درمان دارویی

در برخی موارد خاص ممکن است ابتدا آنتی‌بیوتیک تجویز شود، اما تصمیم نهایی با پزشک است.

مراقبت‌های بعد از جراحی

- برای بهبود سریع‌تر باید موارد زیر رعایت شود:
- زخم جراحی را تمیز و خشک نگه دارید.
 - داروها را طبق دستور پزشک مصرف کنید.
 - از بلند کردن اجسام سنگین تا چند هفته خودداری کنید.
 - فعالیت بدنی را به تدریج شروع کنید.
 - استراحت کافی داشته باشید.
 - رژیم غذایی سبک در روزهای اول مصرف کنید.